

Байдюк Л.М., викладач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Сич Марія, студентка III курсу факультету початкової освіти
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Зростання освітнього, виховного і розвивального значень англійської мови у житті суспільства і кожної людини, а також наявність багатомовного і полікультурного середовища в усіх євро країнах продукували ідею розширення індивідуального мовного досвіду особистості. Втілення цього напрямку у практику нових підходів, визнаних на міжнародному та державному рівнях, а саме: компетентісного і стандарто-орієнтованого.

Результатом науково-технічного прогресу стало впровадження в усі сфери суспільного життя інформаційних та комунікаційних технологій, які дали змогу швидко здобувати, зберігати та поширювати інформацію. За таких умов виникає суперечність між значним обсягом знань та можливостями їх засвоєння у процесі навчання.

Навчальними програмами з іноземних мов, складеними відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти, визначено головну мету – формування в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом з урахуванням вікових можливостей молодших школярів [1].

Програма курсу «Англійська мова» для першокласників нині ґрунтується на засадах практики, тобто вивчення іноземних мов розглядається як процес особистісного розвитку учня, що не обмежує творчої ініціативи вчителя.

Відповідно до змісту нового Державного стандарту початкової освіти є важливим «зацікавити учнів вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувувати необхідність і значущість

володіння іноземною мовою як неповторним засобом міжкультурного спілкування. Всі залучені для цього навчальні засоби мають сприяти вихованню в учнів комунікативних потреб у пізнанні інших країн і народів, пошуку друзів не тільки для спілкування, а й для вирішення найтипівіших проблем їхньої життєдіяльності [2].

Узагальнення і систематизація набутого педагогічного досвіду дали змогу визначити педагогічні умови, що сприяють формуванню позитивної мотивації до вивчення англійської мови та засвоєнню знань з інших предметів:

Навчати граючись. Ігрова форма завдань може розвинути у першокласників зацікавленість англійською мовою, виробити стійкість мовних навичок. Використання різноманітних завдань для розвитку уяви, логічного мислення та творчих здібностей найменших школярів сприяє ефективному засвоєнню лексичного матеріалу. Ми пропонуємо завдання такого типу: з'єднай, розфарбуй, утвори нове слово, допиши букву, розгадай кросворд тощо. Систематичне використання таких дидактичних прийомів сприятиме розширенню світогляду, розвитку логічного потенціалу учнів [3].

Бачити успіхи, працювати на позитиві, не помічати невдачі. Дитина завжди чекає на схвальну оцінку своїх дій дорослими, потребує їхньої підтримки і похвали. Вона хоче належати до тих, на кого звертають увагу, кого хвалять і заохочують. Так поступово виникає і формується досить складна потреба в самоствердженні в очах дорослих і використовує вирази, що створюють сприятливий мікроклімат на уроці, коли учні усвідомлюють рівень своєї успішності. Це можуть бути вирази: «Good», Great, Good job, Well done, Fantastic!, You are perfect!, Wonderful!» [4].

Застосовувати комунікативну атаку в перші хвилини уроку. Перші хвилини визначають настрій всього уроку, тому вчителю важливо створити доброзичливу атмосферу і налаштувати учнів на творчу працю. Мовленнєві вправи допомагають зацікавити учнів, привернути їхню увагу до нових лексичних одиниць, повторити матеріал попередніх уроків, поповнити

активний лексичний запас. Мовленнєві вправи мають бути доречними, нескладними, цікавими і короткими (3-5 хв.). Наприклад, «True or false», «Test your memory», «Match the picture to the words», «Interview», «Association». Мовленнєві вправи не виключають фонетичного підходу.

Особистісно орієнтоване навчання у підготовці майбутніх вчителів початкової школи до навчання англійської мови передбачає створення атмосфери взаєморозуміння між учасниками навчального процесу, що позитивно впливає на формування особистості. Позитивний вплив на формування особистості через створення атмосфери взаєморозуміння мають ситуації успіху. Доброзичливість, зацікавленість, толерантність усіх учасників навчального процесу сприяють реалізації ситуацій та формуванню позитивної Я-концепції учнів.

Технологізація особистісно орієнтованого освітнього процесу передбачає спеціальне конструювання навчального тексту, дидактичного матеріалу, методичних рекомендацій щодо його опрацювання, типів навчального діалогу, форм контролю за особистісним розвитком того, хто навчається, в ході оволодіння знаннями. Будь-яка педагогічна технологія передбачає дотримання певної схеми, а саме: визначення цілей навчання – планування процесу – організація та сам процес навчання – контроль та оцінка результатів – корекційна робота.

Відомими педагогічними технологіями підготовки майбутніх вчителів початкової школи до навчання англійської мови є: гуманно-особистісна (Ш. Амонашвілі); комунікативного навчання іншомовній культурі (Є. Пассов); інтенсифікації навчання на основі схемних та знакових моделей навчального матеріалу (В.Шаталов); перспективно-випереджального навчання з використанням опорних схем при коментувальному управлінні (С. Лисенкова); удосконалення загально навчальних умінь у початковій школі (В. Зайцев); саморозвитку (М.Монтессорі); вільної праці (С. Френе); програмованого навчання; комп'ютерні (інформаційні) та ігрові тощо [2].

МАС – ігровий метод. У цьому й полягає основна його перевага над традиційними формами навчання. Гра – це творчість, гра – це праця. У її процесі в дітей виробляються навички зосередження, самостійного мислення, розвивається увага, дисципліна. Ігрові моменти роблять навчання цікавим, створюють у вихованців бадьорий настрій, полегшують подолання труднощів у засвоєнні матеріалу. МАС дає можливість складний навчальний матеріал перетворити в простий, а нудний – зробити цікавим. Діти виконують рухи й озвучують їх одночасно. Їм усе зрозуміло, тому що мова й рухи переплітаються. Створюючи асоціативні образи-символи, «оживляємо» кожне слово, з яким можна провести цікаву, захоплюючу гру. Практика свідчить, що використання іншомовного навчально-ігрового середовища значно збільшує ефективність засвоєння матеріалу. Наприклад: як цікаво «піти» з друзями на прогулянку до уявного парку, прокоментувати, що там бачимо (дерева, кущі, квіти, траву, білку, пташку, метелика), побігати парком, пострибати, пограти в футбол, половити метеликів, позасмагати на сонечку, влаштувати з друзями пікнік тощо. І все це за відносно короткий проміжок часу на уроці англійської мови, сидячи за партами. А ще можна пограти в гру «Уявне дерево». Один із її учасників зображує дерево (високо підняті догори руки), інші виконують різноманітні дії стосовно нього, складаючи римівки: 1, 2, 3 – Go to the tree; 1, 2, 3 – Run to the tree; 1, 2, 3 – Hop to the tree; 1, 2, 3 – Fly to the tree; і т.д. Використання асоціативних символів, створення умов, максимально наближених до життєвих ситуацій, робить можливим мимовільне запам'ятовування матеріалу, перетворює процес навчання у невимушене сприйняття. Тому засвоєння навіть порівняно великої кількості мовного матеріалу, не веде до перевантаження пам'яті. Цінність методу полягає ще й у тому, що, не використовуючи абсолютно ніяких затратних технологій, учитель має змогу постійно проводити високопродуктивні заняття, а не тільки спеціально підготовлені у створених для того умовах [4].

Практичний досвід та застосування методично-теоретичних напрацювань дозволяють зробити висновок, що на початковому етапі навчання надзвичайно доцільно підключати елементи жестової мови як основної семантичної одиниці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Англійська мова для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням англійської мови. 1 клас» (авт. Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В.), ТОВ «Центр навчально-методичної літератури». Київ, 2009. 98 с.
2. Бігич О. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи; Київський національний лінгвістичний ун-т. К.: ВЦКНУ, 2004. 273 с.
3. Бігич О. Б. Професійно-методична підготовка студентів до роботи з молодими школярами в курсі професійно-вибіркової дисципліни «Методика навчання англійської мови в початковій школі». Іноземні мови / 1999. № 2. С. 50–52.
4. Бігич О.Б. Теорія та практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової. Спеціаліст. 2001. №6, с. 15–18.